

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt X. Eliam in torrente Carith cœpisse suos discipulos, nempe Filios Prophetatum ad vitam monasticam erudire, & quare appellati sint Prophetæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ut nullus ex mulierum natis fuerit unquam ex potior in plenitudine perfectionis. Licet namque **Matth. 11** Saluator dixerit, *Inter natos mulierum non surrexit maior Iohanne Baptista: ELIAM tamen Joanni esse æqualem, Angelis Gabriel evidenter testabatur, dum Zachariam affans, Joannem in spiritu & virtute ELIÆ præire Christum asseruit. Cujus ELIÆ cor, dum in deserto ex ferventi charitate intra se concalet, † & in meditatione sua ignis divini amoris exardesceret, gustabat frequenter ineffabilem DEI gloriam, & sedebat, id est, quiescebat, in torrente voluptatis divinae, quo DEUS potat diligentes se: dicente Propheta, *Torrente voluptatis tua potabis eos.* Sed quamvis satageret tunc ELIAS in contemplatione tam ineffabilium deliciarum assidue requiescere; * oppressus tamen corruptibili corpore, nequibat in eis diutissime permanere. **Contra apathia.** Qui ad semetipsum reversus, modò lætatur in corde tacidè ex recordatione suavitatis gustatæ; modò verò gemit validè ex desiderio & fame gustandi suavitatem dulcedinis tam jucundæ.*

3. Reg. 17 Sequitur: *Corvi quoque describant ei * panem & carnis manes sicut panem & carnes vesperi. Quibus cibis ELIAS exinanitum corpus in deserto reficiebat tantum ne deficeret. Nec dubium quin DEUS panem & carnes illas ministraret per corvos ei deferenda. Sic enim antequam ad torrentem Carith iret, prædixit ei DEUS: *Corvi præcipi, ut pasiant te ibi.* Propter quod ELIAS dum in Carith existeret, confidens in Domino, escam suam in manu DEI committebat, cui cura erat de eo. Illa autem omnia ad hanc vitam necessaria adhibebat ei DEUS, quia ipse primum querebat regnum DEI & iustitiam ejus.*

Mysticè verò, Prophetæ prædecessores sui, diæi corvitatione superiori, *describant ei panem dolos & penitentia, & carnes humilitatis veræ.* **Elia.** Manè, id est, quando ipse ex recordatione suavitatis gustatæ lætatur: *Similiter & vesperi.* dum scilicet absentia illius suavitatis gustatæ tristatur. * Quippe ne de ineffabili jucunditate sibi subacta ipse ex tristitia dissolveretur, *Corvi describant ei panem;* de quo scriptum est, *Cibus nos pane lachrymarum.* Nam sicuti Prophetæ eorum exemplis sibi in divinis scripturis relictis, reducebant ei ad memoriam nigredinem suorum peccatorum; ex quorum consideratione satiatatur ipse lachrymarum dolore: propter quod humiliter reputabat se indignum bibere illam ineffabilem suavitatem, quam non ex suis meritis, sed ex Dei gratia considerabat se prius gustasse. Similiter ne in lætitia ex recordatione suavitatis gustatæ ipse per inanem gloriam extolleretur, corvi deferebant ei carnes: quia sancti Prophetæ eorum exemplis ad memoriam ei reducebant suæ carnis fragilitatem, & corruptiones, quæ auferant ab eo illas delicias tam suaves. Cujus fragilitatis partus agnitione humilis manebat, in se cernens, quod *omnis caro farina, & omnis gloria ejus tanquam flos feni.* Tam igitur ex fragilis carnis consideratione, quam ex peccatorum suorum recordatione, fuerunt ei lachrymae suæ panes die ac nocte: dum corvi, id est, Prophetæ, dicebant ei quotidie, *ubi est DEUS tuus?* Hæc verò dicentibus Prophetis; recordatus scilicet quod ex peccatorum nigredine, & ex propria carnis fragilitate movebatur ipse ab illa arcana DEI participatione esse fundebat in se animam suam: quia per devotam orationem, & humilem peccatorum confessionem, copiosos lamenti gemitus ad DEUM proferebat.

Eccl. 2. Sequitur: *Et bibebat de torrente,* id est, de aqua torrentis, *abstrahens à vino carnem suam: ut animum*

suum transferret ad illam saluarem sapientiam, de qua scriptum est: *Torrentes redundant fons sapientia.* get no. Sic rursus in spiritu raptus transibat ELIAS in domum DEI: A Sapiens cuius ubertate inebriabatur ipse, & torrente voluptatis ejus potabatur. Hoc itaque prædicto modo prophetalem vitam monasticam ducebat ELIAS in eremo.

CAPVT X.

ELIAM in torrente Carith cœpisse suos discipulos, nempe Filios Prophetarum ad vitam monasticam erudire, & quare appellati sint prophetæ

Denique ELIAS in monastica vita eremitica, Eliae perquam primus hominum à proposito inchoaverat, successores post se perpetuum relinquere instituit disposuit. * Qui ut Pater primus Monachorum successisset, in suos discipulos elegit quosdam viros, qui sibi in eremo ad eum, in solitudine torrentis Carith in eremo, tunc latentem, confugiebant; ne per regem Achab, & reginam Jezabel cogerentur, sicut & ceteri Monasterii populares, adorare Baal. Viri quippe isti timore Dei repleti, cernentes ELIAM ita verbo Domini tunc continere cælum, quod pluviam non dabat super terram, ad eum tanquam ad magnum veri DEI cultorem accedebant * occuli in solitudine Carith, ut sub ejus doctrina in cultu veri DEI totum peristere possent, & idololatram vitarent. Hos bus eritque Domini devotos viros ELIAS, secundum tantæ formam à DEO ei traditam, habuit suæ monasticæ vitæ primos discipulos, & imitatores veros. Quos etiam docuit prophetare, id est, ad laudem Dei psalmos & hymnos cum instrumentis musicis canere. Consideravit enim quod bonum est consistere Domino, & psallere nomini ejus altissimo, ad annunciandum manè misericordiam suam, & per noctem veritatem suam in decachordo psalterio cum cithara. Sapiens igitur de his omnibus ELIAM commendans, sibi in laudem ejus ait: *Prophetas suos successores post te.* Hæc autem Sapiens verba quidam in cortice considerantes, ad hunc sensum interpretari conati sunt: ut quia ELIÆ prædixit DEUS, *Elisum unges prophetam pro te;* idè æstimaverunt Sapiens consequenter S. ELIÆ dixisse, *Prophetas suos successores post te.* Quasi ex hoc liceret suos successores facere prophetas, id est, futura prænuntiantes: quia DEUS ei dixit: *Elisum unges prophetam pro te.* Sed an hic sensus intentioni Sapiens conveniat, non satis patet. Ait enim Apostolus Petrus: *Non voluntate humana est aliquando allata propheta: sed Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti DEI homines.* Quomodo ergo ELIAS faceret prophetas, id est, futura prædiceres; qui non à voluntate humana, sed à solo spiritu sancto efficiuntur? Quemadmodum & Apostolus Paulus testatur, dicens: *Alij datur operatio virtutum, alijs propheta, alijs discretio spirituum.* Hæc autem omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult. Non est ergo putandum quod ELIAS prophetas tales fecerit, quos solus Spiritus sanctus constituit. Quapropter præmissum sensum ab intentione Sapiens devium relinquentes, ad mentem Sapiens enucleandam properamus.

Scimus quidem in divinis scripturis non solum istos appellari prophetas, qui futura prævident & propheta prænuntiant; sed etiam illos, qui ad hoc officium repositi sunt instituti, ut cum instrumentis musicis devotè ceter ac Deum laudent, & ei psallant. Quid enim aliud est capitur in quod in libro Paralipomenon sic legitur? *Perrò Scripturæ cantores sis.*

cantores filij Asaph stabant in ordine suo, juxta præceptum David, & Asaph, & Eman. & Idithum Prophetarum David. Hoc quippe in loco Asaph, Eman, & Idithum, idè dicitur sunt Prophetæ David, quia per eum erant instituti cantores ad psallendum DEO cum instrumentis musicis. Quemadmodum alitè in eodem libro sic scribitur: *David & magistratus exercitus segregaverunt in ministros filios Asaph, & Eman, & Idithum, qui prophetarent cum citharis & psalterijs, & cymbalis, secundùm numerum suum, dedicato sibi officio servientes.* Et post pauca: *Idithum in cithara prophetabat super omnes consistentes & Laudantes Dominum.* Filij ergo Asaph, & Eman, & Idithum hoc in loco dicitur sunt prophetare, non idè, quia futura præviderent, vel prænunderent, sed quia DEUM laudabant, & cum instrumentis musicis ei psallebant: sicut paulò pòst ibidem scribitur: *Universi sub manu Patris sui ad cantandum in templo DEO, distributi erant in cymbalis, & psalterijs, & citharis in ministeria domus DEI, juxta regem, Asaph videlicet, & Idithum, & Eman.*

Quamobrem dum Sapiens sancto ELIÆ dixit: *Prophetas facis successores post te,* non idè hoc dixit, quòd ELIAS suis successoribus spiritum prævidendi, vel prænunderandi futura conferret; sed idè potius, quia ELIAS monachos successores post se instituit, non tantùm ad vitam monasticam observandam secundùm formam à DEO sibi traditam; sed etiam ad hoc officium, ut scilicet prophetarent, hoc est, ut in psalmis, & canticis, & hymnis devotè DEO psallerent: & ut DEUM non solum corde & ore, sed etiam cum instrumentis musicis laudarent. Et propter eam appellati sunt *Prophetæ*, id est, psallentes: & eorum vita dicta est prophetica, id est, ad psalmos cum instrumentis musicis DEO canendos dedicata. Et quia in psalmis taliter DEO canendis, & in observanda vita monastica secundùm formam per DEUM traditam ELIÆ, obtemperaverunt ipsi prompto corde sancto illi Prophetæ; meruerunt ob hoc benedicti à Sapiente dicente eorum Patri ELIÆ: *Beati sunt, qui te audierunt, & in amicitia tua decorati sunt.*

Hi quidem sunt illi Prophetæ Domini, quorum liber Regnorum meminit centum fuisse per Abdiam à nece præservatos, & in speluncis absconditos: cum regina Jezabel cæteros eorum interficeret. Quos divina Scriptura illic appellat *Prophetas Domini*; non quia tunc futura præviderent, seu prænunderent; sed quia, ut prædiximus, cum instrumentis musicis psalmos, cantica, & hymnos DEO devotè psallebant. Quod et histibi perspicuum fiet: Legimus enim in libro Regnorum, quòd cum ELIÆ indicasset Abdias se in speluncis abscondisse & observasse centum in dictis Domini Prophetis; ELIAS mox in monte Carmeli populo Israëlítico dixit: *Ego remansi Prophetæ Domini solus.* Sed cum ELIAS tunc non ignoraret centum ex his Prophetis Domini per Abdiam fuisse à nece præservatos; quomòdò, salvà à mendacio conscientia, poterat vir DEI populo dicere, *Ego remansi Prophetæ Domini solus?* Absit autem, vel suspicari quòd mentiretur tantus Prophetæ, cujus verbum, teste Sapiente, *ardebat quasi facula*; vel arbitrari quòd ignoraret tunc alios Prophetas Domini præter se vivere. Quomodo namque hos vivere ignoraret ELIAS; qui neque numerum Prophetarum Baal ignorabat, quos tunc revelabat, quadringentos quinquaginta, & prophetas lucorum quadringentos esse? Nonne etiam per Abdiam recte certificatus erat, quòd centum Prophetas Domini Abdias ipse in speluncis absconderat, & à morte præservarat? Cum ergo hos Prophetas

Domini vivete ELIAS non ignoraret; quomòdò verum loquebatur populo dicens: *Ego remansi Prophetæ Domini solus?* Nisi idè verum diceret, quia sciebat quòd nullus præter eum erat tunc in regno Israël *Propheta Domini* talis, qui futura prænunderet per spiritum Domini, vel prænunderet; quantumvis, eo sciente, essent tunc in Israël hi *Propheta Domini*, quos Abdias in speluncis abscondens à morte præservarat? Sed quia isti viri sunt in Scriptura divina *Propheta* appellati, è quòd devotè cum instrumentis musicis DEO canebant, non autem è quòd futura tunc præviderent, vel prænunderent, sicut solus ELIAS in regno Israël tunc per spiritum Domini futura prævidebat & prænunderabat; propterea ad hunc sensum verè, & à sua mente procul mendacio ELIAS dixit tunc populo: *Ego remansi Prophetæ Domini solus.* Nullus quippe præter eum *Propheta*, prænunderans per spiritum Domini futura, in regno Israël tunc remanserat: quoniam filij Israël eos omnes occiderant. Quemadmodum ELIAS, fugiens postmodum in speluncam montis Oreb propter metum Regine Jezabel, volentis etiam eum occidere, conquerens de nece dictorum Prophetarum, Domino dixit: *Dereliquerunt pactum Domini filij Israël, altaria tua destruxerunt, & Prophetas tuos occiderunt gladio, & relictus sum ego solus.*

CAPVT XI.

Quo tempore ELIAS in monte CARMELO prima professionis monasticæ fundamenta jecerit; & quare ejus discipuli fuerint *Filij Prophetarum* nuncupati?

CUM autem de spelunca montis Oreb, in qua Caliquandiu mansit, fuisset ELIAS jussu DEI reversus in terram Israël, recollectis ipse in unum suis discipulis in monte CARMELI, * pro inus *Nova studuit, secundùm formam à DEO sibi traditam, forma denuò inducere eos ad observandam vitam monasticam: quos etiam sollicitè docuit disciplinam propheticam, ordinans ut devotè in psalterio, & prophetici hars, & cymbalis jubilationis DEUM laudarent. Cui officio prius non potuerant perfectè intendere propter graves persecutiones, quas passi fuerant à rege Achab, & præcipuè à Jezabel uxore sua. Sedatis autem per DEUM persecutionibus illis, ex tunc quosdam horum monachorum excellentes viros, cæteris perfectius cum instrumentis musicis DEO in psalmis devotè jubilantes, constituit DEUS Prophetas: qui videl. sicut ELIAS ventura prophetarent.

Per hunc quippe psalmorum jubulum aperiebant ita devotè Domino penetralia mentium, ut frequenter in eorum corda immitteret DEUS Prophetæ spiritum. Propter quod, dum de occultis certificati à Domino volebant, ad hunc psalmorum jubulum devotissimè recurrebant. Hinc in libro Regnorum legimus quòd ELISEUS in hac disciplina eruditus, dum per regem Josaphat esset quadam vice de futuris consultus, & deesset sibi tunc Prophetæ spiritus; psaltem ad se adduci fecit, in cujus cantu cor devotè Domino aperiens, Prophetæ spiritum de quæsitus à DEO accepit. Divinà itaque disponente sapientià, ex tunc factum fuit quòd ELIAS multiplicatis istis monachis per eum institutis, quosdam ex eis excellentes Prophetas, qui futura prævidebant, assumpsit ad hoc

3. Paral. 25.
1. Paral. 25.
Idem.
Eccli. 48.
3. Reg. 18.
* Prophetæ Domini ante Helia videriam de Baal nondum Monachi, sive Solitarij.
3. Reg. 18.
Idem.
Eccli. 48.
3. Reg. 18.

3. Reg. 19.

3. Reg. 19.
Eccli. 48.
4. Reg. 3.
Eccli. 48.
3. Reg. 18.

LESU
Spiri.
II
VIII
26

am
ceptisse
prophe
am
remifica
ro incho
elinquere
achorum
vior, qui
is Caris
regem A
cut & ce
isti timo
no Domi
non da
magnum
in solitu
veri DEL
ent. Hos
secundùm
monasti
es veros
id laudem
ntis musi
d bonam
mini equ
erico diam
achordo
tur de his
in laudem
ac sui em
derantes,
: ut quia
prophetam
sequentes
res post
cere pro
DEUS ei
in hic sen
ntis pater
ate huma
vitu sancto
quomòdò
pra
olospiritu
postolus
rio virtu
1. Co
tas autem
videns fin
quòd
lus Spiri
amillum
elinquen
peramus
on solum
vident & Prophe
officiam re daps
dis devotè ceter
aliod est episcop
? Però Scipio
cantores sic.